

RUPTURA DE TRADICIÓ

(Amb motiu del Centenari de la Renaixença)

Del llibre, tot just aparegut, de J. J. A. Bertrand (*La Littérature Catalane Contemporaine*, 1833-1933, Ed. Belles Lettres, París), cal esperar que els crítics en diran tot el bé que mereix. És una aportació francesa interessant —i útil— a les festes commemoratives del Centenari de la Renaixença catalana, l'esclat de les quals comença a fer-se albirable aquests dies. Deixo, doncs, als crítics la tasca que els correspon, i permeteu-me de fer algunes observacions breus a la «Conclusió» amb què l'autor tanca el volum.

Per al senyor J. J. A. Bertrand, la generació representada pels noms de Carner i López-Picó no ha acceptat llur mestratge, i en la novel·la, la poesia lírica, etc., les insurreccions, la rebel·lió, han estat hostils a la regla i a la disciplina de les escoles. És justa aquesta apreciació? Jo, que, sense interrupció, he anat assenyalant aquesta «ruptura», em permetré, de nou, interpretar-la.

La «confusió», l'anarquia» que descobreix en les lletres catalanes d'avui, amb molt d'encert, el senyor J. J. A. Bertrand, no s'haurien produït sense una causa política: la Dictadura. La «ruptura», la «pèrdua de tradició», l'«abandó del mestratge», hom l'observa entre els polítics que, gairebé sense adonar-se'n, es veuen obligats a representar una causa patriòtica que no és ben bé la pròpia, i en el catalanista integral (en tant que el catalanisme és una «ètica», una «estètica» i una «política» originals) format en la generació de Prat de la Riba - Fabra - Carner.

Crec, i ho he dit sovint, que de Carner a Sebastià Sánchez-Juan, la tradició, malgrat la diversitat de temperament i de les influències exteriors, no s'ha interromput. És més: Sánchez-Juan, considerat com un «avantguardista» independent, reprèn Verdaguer de la mateixa manera que un altre «avantguardista» independent, Salvat-Papasseit, reprengué Maragall. Disciplina d'inspiració: amor de la llengua i de la puresa gramatical en els dos primers; incurança verbal, espontaneïtat poètica en Maragall i en Salvat. Jo no veig, doncs, ruptura ni anarquia en el procés poètic Verdaguer - Carner - Sánchez-Juan, ni en el procés Maragall- Sagarra - Salvat, ni en el procés López-Picó - Riba - Esclassans. En canvi, l'he vist a partir de 1933: els joves poetes d'avui han oblidat que amb Carner i Riba l'idioma era, de 1918 ençà, un instrument, de la mateixa manera que la jove demagògia política ha oblidat que amb Prat de la Riba la línia general d'una política cultural i nacional autòctona restava establerta.

El desordre en el nostre esperit nacional naixent —polític i cultural—, el devem a Primo de Rivera. La generació que tenia de tretze a quinze anys al 1923 és la que més ha sofert d'aquell cop de destralt.

No dubto que l'amor a l'estudi dels més joves actuarà a favor de llur reincorporació a aquells corrents literaris que, tot i llur diversitat i oposició efectives, assenyalaven la formació d'una literatura autòctona amb característiques d'idoneïtat i d'universalitat. Tot i el meu amor al risc i a l'aventura espirituals.

[«*La Publicitat*», 9-IV-1933]